

## Våld överskuggar budskapet

**Sion Sonos** *Himizu* må vara en av fjolårets mest omtalade spelfilmer, i synnerhet för att handlingen är förlagd till en av de japanska provinserna som drabbades av jordbävningen förra året, men faktum består: i begynnelsen var manga.

**Minoru Furuyas** tecknade serie om pojken Sumida skapades år 2001, långt före katastrofen. Furuyas manga hade ingenting att göra med jordbävningar. Efter katastrofen gjorde Sono klokt i att skriva om sitt filmmanus. Slutresultatet blev rätt så intressant, men kanske överdrivet våldsamt och dystert. De som vill veta hur de flesta japanerna kände och tänkte efter katastrofen göra sig icke besvär.

Sumida (**Shota Sometani**) är 15 år och bor i Ibarakiprefekturen. Efter skolan hjälper han sina föräldrar med deras båtuthyrningsbusiness. I närheten har några evakuerade från Fukushima slagit läger. Pojken blir vän med dem, i synnerhet med en gammal före detta ficktjuv (**Tetsu Watanabe**). Sumidas föräldrar far misshandlar jämt sin son. Han hör till de (de facto existerande!) japanska föräldrar som sviker sina barn och rentav önskar att de ska dö, för att få livsförsäkringspengarna. Pojkens mor är inte så mycket bättre. Mitt i den halvt apokalyptiska, halvt euforiska

”vi överlevde”-stämningen rullar hon runt i sänghalmen med en älskare.

En ljusglimt i mörkret är Sumidas klasskamrat Keiko (**Fumi Nikaido**) som är kär i honom, trots hans oförmåga att besvara hennes känslor och hantera hennes närvaro. Notera att också Keikos mor vill att hon ska dö och t.o.m. knyter en snara åt henne. Den till synes cyniske Sumida hoppas att en dag bli en ”respektabel vuxen”, få leva stillsamt och arbetsamt, likt en mullvad (jap. himizu). Han vill inte bli som sin far som är skuldsatt och förföljd av yakuzans lånehajar. En dag överskrider Sumida gränsen och tar livet av sin far, efter att ha blivit provocerad till det yttersta. Halvgalen och desperat, med krigsmålat ansikte beger han sig till stan för att döda lånehajarna och annat avskum. Den gamle ficktjuven (filmens enda icke-karikerade vuxengestalt) vill rädda honom: pojken är ju Japans framtid.

Att se *Himizu* är att utsättas för extremt filmvåld. Regissören återanvänder en massa vidriga scener. Inga detaljer besparas pu-



Shota Sometani lyser i *Himizu*, som visas på Kärlek & Anarki festivalen

bliken. Det kan vara svårt att fatta att *Himizu* är en djärv och viktig film som fångar upp många smärtsamma problem. Vart är Japan på väg? Ljuger skolläraren då han rabblar mantrat om att ”varje elev är unik likt en blomma” och att ”man ska kämpa tillsammans”? Den överraskande finalen är psykologiskt underbyggd. Det är inte för inte som de unga skådespelarna Sometani och Nikaido belönades med Marcello Mastroianni-priset i Venedig.

### Zinaida Lindén

► *Himizu*. Drama. Japan. 2011. 128 min. Regi: Sion Sono. Manus: Sion Sono, efter Minoru Furuyas manga. Foto: Sohei Tanikawa. I huvudrollerna: Shota Sometani, Fumi Nikaido, Tetsu Watanabe. På japanska, med engelsk text. *Himizu* visas på på Kärlek & Anarki festivalen 22, 23 och 24.9.